

Ольга ПАШКЕВИЧ

здобувач вищої освіти 3 курсу

за спеціальністю 262

«Правоохоронна діяльність»

факультету підготовки

фахівців для підрозділів

кримінальної поліції

Володимир ФЕДЧЕНКО

професор кафедри кримінального

процесу та стратегічних розслідувань

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ЩОДО ВЗАЄМОДІЇ ДІЗНАВАЧА З ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ

З початку дії воєнного стану до чинного законодавства України було внесено низку змін, які викликані реаліями сьогодення. Зокрема, законодавець вніс зміни до Розділу IX-1 «Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану» КПК України [1]. Він має забезпечити ефективність кримінального переслідування осіб в умовах воєнного стану.

Загалом робота дізнавачів та оперативних підрозділів спрямована на розслідування кримінальних правопорушень та кримінальних проступків, а також попередження та виявлення причин та умов, що сприяли їх вчиненню. Водночас розслідування всіх цих проступків можливе завдяки постійному та злагодженому спілкуванню дізнавача з оперативними підрозділами та своєчасному здійсненню низки спільних заходів, спрямованих на виявлення важливих обставин для кримінального провадження. Нормативною основою регулювання процесуальних відносин щодо взаємодії органів дізнання з підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність є положення, закріплені у статтях 38, 39, 40, 40-1, 41 КПК України[2 ,с.143]. Важливо зазначити, що на відміну від дізнавача, оперативні підрозділи не є сторонами кримінального провадження, але відповідно до положень ч. 2 статті 41 Кримінально-процесуального кодексу України [3] працівник оперативного підрозділу при виконанні доручень дізнавача користується повноваженнями слідчого. Тобто під час виконання доручень співробітники оперативних підрозділів користуються повноваженнями дізнавача. Це говорить про те, що оперативники повинні виконувати будь-яку вказану слідчу

дію відповідно до процесуальної форми. Також оперативні підрозділи мають право користуватися повноваженнями дізнавача, застосовуючи примус при виконанні певних слідчих дій.

Одним із важливих аспектів взаємодії є обмін оперативною інформацією. Дізнавач співпрацює з оперативними підрозділами для отримання актуальних даних про проступки, підозрюваних, свідків та інші факти, що стосуються розслідування. Це дозволяє швидше та ефективніше розкрити кримінальні проступки та вжити необхідні заходи щодо затримання підозрюваних. Зокрема, дізнавач спільно з оперативними підрозділами виконує слідчі (розшукові) дії які зазначені в ст. 300 КПК. Закон говорить, що при кримінальних проступках дізнавачу дозволяється виконувати всі слідчі (розшукові) дії, які передбачені в Главі 20 КПК. Проте, якщо взяти негласні слідчі (розшукові) дії, то дізнавач може проводити згідно КПК такі дві НС(Р)Д як: зняття інформації з електронних інформаційних систем (ч. 2 ст. 264 КПК України) і встановлення місцезнаходження радіообладнання(радіоелектронного) засобу (ст. 268 КПК України). Взаємодія дізнавача з оперативниками полягає в плануванні та координації таких операцій, обміні інформацією та спільному аналізі зібраних даних.

Наприкладі проведення огляду місця події дізнавачу буде важко обійтися без оперативних підрозділів та ін. учасників. Під час проведення слідчо(розшукових) дій, всіх учасників умовно можна поділити на основних і факультативних. До основних – представники сторони обвинувачення, уповноважені проводити огляд – слідчий, дізнавач, керівник органу ДР, керівник органу дізнання, прокурор, а також оперативний співробітник лише у випадку, коли він відповідно до ч. 1, 2 ст. 41 КПК України[3], виконує письмові доручення слідчого, дізнавача, прокурора й відповідно користується повноваженнями слідчого. А в інших випадках оперативний співробітник буде на місці події факультативним учасником. Відповідно до п. 9 Розділу II Наказу від 07.07.2017 № 575 «Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні» оперативний співробітник на місці події виконує важливі завдання, які встановлені на обставини вчинення кримінального правопорушення або кримінального проступку, виявляє осіб які його вчинили. Також у такому наказі зазначається, що оперативники здійснюють поквартирний обхід; встановлюють час і місце, кількість осіб, наявність у них зброї, транспорту ін. знарядь злочину; негайно інформують слідчого(дізнавача) про одержані дані щодо обставин вчинення кримінального правопорушення чи проступку та осіб, які його вчинили, для їх подальшої фіксації шляхом проведення слідчих (розшукових) дій або негласних слідчих (розшукових) дій [4].

Загалом, взаємодія дізнавача з оперативними підрозділами є важливою

складовою боротьби зі злочинністю та забезпеченням правопорядку в Україні. Це спільна робота на благо громади, що здійснюється в рамках закону, ефективність якої досягається шляхом обміну інформацією, планування та координації дій та використання спільних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Юрій Сухов, к.ю.н., адвокат, партнер, АО «Arzinger» Андрій Ткачук, помічник юриста, Arzinger Анна Резнікова, к.ю.н., адвокат, юрист, АО «Arzinger» Особливості досудового розслідування в умовах воєнного стану: про що варто знати ЛІГА:ЗАКОН : веб-сайт. URL : https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA015971 (дата звернення: 14.11.2023).
2. Бондар В. С. Взаємодія слідчого(дізнавача) з підрозділами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, у криміналістичному та кримінальному процесуальному вимірах (методологічні та праксеологічні проблеми). *Київський часопис права*. 2022. № 2. С.141-153.
3. Кримінально-процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. №4651 – VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 14.11.2023).
4. «Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні» Наказ від 07.07.2017 №575 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (дата звернення: 14.11.2023).

Сергій ПЕКАРСЬКИЙ

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри оперативно-розшукової
діяльності та інформаційної безпеки
Донецького державного університету
внутрішніх справ

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку з повномасштабною агресією росії проти України в нашій державі з 24 лютого 2022 року діє правовий режим воєнного стану. Органи та підрозділи Національної поліції України діють у складі сил безпеки та оборони, залучаються до проведення стабілізаційних та безпекових заходів. У зв'язку з дією правового режиму воєнного стану органи та підрозділи Національної поліції переведені на посилений варіант несення служби. Під посиленим варіантом несення служби розуміємо впровадження комплексу організаційно-правових, превентивних, профілактичних, оперативних та інших заходів, пов'язаних з особливим режимом виконання службових завдань і залученням